

předložena Ústřední sociální pojišťovně ke schválení (§ 67 a), odst. 1. písm. c). Možno však očekávat, že toho bude potřebl jen v ojedinělých případech. Služební poměry zaměstnanců nemocenských pojišťoven byly totiž před vydáním jednotného služebního a disciplinárního řádu upraveny převážně podle kolektivní smlouvy nebo podle služebního řádu pro zaměstnance zemědělských nemocenských pojišťoven a zaměstnanec, kterého Ů. S. P. jmenovala pro určitou funkci podle § 69, byl zpravidla už předtím zařaden podle některé úpravy, která byla pak pojata do jednotného služebního a disciplinárního řádu.

Pokud jde o vedoucí úředníky, o nichž se mluví v § 69 a), je ze znění odst. 1. tohoto paragrafu patrno intence zákonodárce, že tito úředníci byli ve svých funkcích potvrzeni a že se jim dostalo jmenování podle § 69, odst. 1. přímo zákonem, nikoli tedy zvláštním usnesením představenstva Ů. S. P. Jejich služební smlouvy jest posuzovati právě tak jako smlouvy úředníků, které Ů. S. P. jmenovala v době od 1. července 1926 do 30. července 1934.

Pro úplnost dlužno ještě uvést, že pro závodní nemocenské pojišťovny jmenuje Ů. S. P. pouze vedoucího úředníka, a to po slyšení podnikatele.

Vedoucí úředník řídí práce nemocenské

pojišťovny v dohodě se starostou, navrhuje představenstvu její organizaci, přijímání a propouštění zaměstnanců, jakož i všechna opatření, jichž je třeba k splnění úkolů nemocenské pojišťovny. Vedoucí úředník je přímý představený všech zaměstnanců, přiděluje jim práci a dohlíží, aby byla řádně vyřizována.

Jako orgánu nemocenské pojišťovny (§ 31) přísluší vedoucímu úředníku oprávnění účastniti se s poradním hlasem schůzí všech správních orgánů a má-li za to, že usnesení je v rozporu s platnými předpisy, je oprávněn i povinen předložit usnesení to Ů. S. P. k rozhodnutí a zadržeti výkon až do tohoto rozhodnutí. Takto má býti zajištěno, že činnost nemocenských pojišťoven nevybočí z mezí práva, že se zamezí event. ohrožení řádného finančního hospodaření a poruchy administrativy. Bylo nutno vybaviti vedoucího úředníka takovou pravomocí, neboť dozor Ů. S. P. nemůže býti nikdy upraven tak soustavně a účinně, aby nebylo zapotřebí bezprostředního zásahu vedoucího úředníka.

Podle rozhodnutí nejvyšších soudů není však vedoucí úředník zákonným zástupcem nemocenské pojišťovny a všechny závazné listiny, dále vyhotovení, vydaná podle usnesení představenstva, musí podepsati starosta (náměstek) a vedoucí úředník (náměstek).

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

Služební smlouva

§ 1151. 1058.

Služební poměr klíčnicka, zaměstnaného na zámku, jest posuzováno podle ustanovení občanského zákona. Rozh. nejv. soudu z 14. II. 1935, Rv I 2909/34, Váž. obč. 14.167.

Vychází-li se ze zjištění a ze skutečností mezi stranami nesporných, není správný názor dovolatelův, že jeho služební poměr, o který jde v tomto sporu, jest posuzovati podle zákona o obchodních pomocnících nebo podle zákona o statkových úřednících. Žalobce byl přijat do služeb zemřelého A. V. jako klíčnick a jako takový vykonával práce, které nejsou toho druhu, jež by ho podle § 1 anebo § 2 zákona o obchodních pomocnících, č. 20/1910 ř. z., podřadily pod ustanovení tohoto zákona. Žalobce, zaměstnaný jako klíčnick na zámku zaměstnavatelově, neměl nic společného se zemědělským a lesnickým podnikem zaměstnavatelovým a nevykonával v takovém podniku ani při vedlejším jejích podniku vyšších služeb, tedy se na něho nevztahují ani předpisy zákona o statkových úřednících ze dne 13. ledna 1914 č. 9. ř. z. Jest proto posuzovati jeho služební poměr podle předpisů všeobecného občanského zákona o smlouvě služební.

§ 1152. 1059.

Ujednání, jímž bylo určení odměny zaměstnavatelově ponecháno volně úvaze zaměstnavatelově, nepřičí se dobrým mravům. Došlo-li k takovému

ujednání, neplatí ani podle § 1152 obč. zák. přiměřená mzda za ujednanou. Rozh. nejv. soudu z 28. II. 1935, Rv II 80/35, Váž. obč. 14.210.

Odvolací soud zjistil, že žalobce zůstal u žalovaného po vyučení v zaměstnání nejen bez ujednání určitého platu, nýbrž že bylo výslovně ujednáno mezi otcem žalobcovým a žalovaným, že si žalobce nečiní nárok na určitý pevný plat, nýbrž, že se spokojuje s dobrovolnou odměnou. Ujednání, jímž bylo ponecháno volnému uvážení žalovaného, by sám určil odměnu žalobci, se nepřičí dobrým mravům, a dobrým mravům by se nepřičilo ani ujednání, že služby žalobcovy nemají býti vůbec odměňovány (srov. doslov § 1152 obč. zák.: »nebyla-li též smlouvena bezplatnost«). Vzhledem k uvedenému ujednání nepřichází v úvahu podpůrné ustanovení § 1152 obč. zák., že platí přiměřená mzda za ujednanou. Předpokládáť toto ustanovení zákona, že o odměně za konané služby nebylo vůbec nic ujednáno.

§ 1157. 1060.

Péče podle § 1157 obč. zák. je uložena zaměstnavatelí, nikoliv zaměstnanému, jenž není povinen, aby zaměstnavatele upozorňoval na potřeby ochrany.

Nestačí, že pracovní místnost vyhovovala předpisům stavebním a zdravotním, nýbrž její zařízení musí býti takové, aby při něm byly život a zdraví zaměstnanců dostatečně chráněny.

Výrazem »náradí« ve smyslu § 1157 obč. zák. je rozuměti předměty, určené k provádění pracov-

Jde o hostinskou kuchyni, ve které bylo zařízení elektrické osvětlení a elektrický vypínač byl umístěn na stěně ve výši 96 cm nad prknem 54 cm širokým, položeným při této stěně a opřeným na jedné straně o mušli vodovodu a na druhé konci o obyčejnou bedničku, postavenou nad schody u dveří. Toto prkno značně ztěžovalo přístup k elektrickému vypínači, ježto osoba, která chtěla dosáhnouti na vypínač, musila se nahnouti přes prkno. Šlo o takové zařízení v pracovní místnosti, jaké má na mysli ustanovení § 1157 obč. zák., a bylo proto povinností žalované jako zaměstnavatelky, aby věnovala svou pozornost tomu, zda toto zařízení pracovní místnosti neohrožuje tělesnou bezpečnost jejich zaměstnanců, a aby zjedнала potřebnou nápravu. Nestačí ještě, že místnost sama jako taková vyhovovala předpísaným stavebním a zdravotním, nýbrž v souzené věci jest rozhodné, zda zařízení pracovní místnosti bylo takové, aby při něm byly život a zdraví zaměstnanců dostatečně chráněny. Výrazem »nářadí« se v § 1157 obč. zák. rozumějí předměty určené k provádění pracovních úkonů a jest za ně pokládáti i prkno, jehož bylo v hostinské kuchyni používáno k ukládání umytého nádobí. Osvětlovací elektrické zařízení je součástí zařízení pracovní místnosti. Při posuzování jejich bezpečnosti pro osoby v kuchyni zaměstnané jest pak přihlížeti také k tomu, jak byly k sobě navzájem umístěny. Za zjištěných okolností porušila žalovaná povinnost uloženou jí v § 1157 obč. zák., ježto se nepostarala o to, aby žalobkyně, která časně ráno v zimě musila v tmavé kuchyni rozsvítiti elektrické světlo, mohla tak učiniti bez ohrožení svého zdraví a tělesné bezpečnosti. Že by povaha služby, konané v kuchyni, nepřipouštěla odstranění shledaných závad, nelze uznáti, neboť při ukládání umytého nádobí mohla si žalovaná snadno obstarati jiné zařízení, než pouhé prkno, opřené o umyvadlo vodovodu a obyčejnou bedničku a položené pod elektrický vypínač, a mohla se také snadno postarati o vhodnější umístění elektrického vypínače. Připomenouti jest, že péče podle § 1157 obč. zák. jest uložena zaměstnavateli, nikoliv zaměstnanému, jenž není povinen, aby zaměstnavatele upozorňoval na potřebu ochrany (viz rozhodnutí č. 10.183 sb. n. s. *)

Pracovní doba

1061.

Městský notářský úřad (v Užhorodě) není oprávněn uzavírací hodiny obchodní upravovatí vyhláškou vydanou podle ustanovení čl. 3 zákona č. 125/1927 Sb. z. a n. Nález nejv. správ. soudu z 4. I. 1935, č. 24.759/34, Boh. A 11.643. Prejudikatura: Boh. A 9738/32.**)

*) Váž. obč. 10183 (rozh. nejv. soudu z 27. IX. 1930, Rv I 1126/29): Zaměstnavatel jest i bez zaměstnavatelky povinen opatřit kruhovou pilu ochranným zařízením.

**) Boh. A 9738/32 (nál. nejv. spr. soudu z 7. III. 1932, č. 5633/31, v »Prac. právu« č. 375): »Městský notářský úřad v Bratislavě není oprávněn na podkladě čl. 3 zák. o organizaci politické správy č. 125/1927 upravovatí uzavírací hodinu obchodní.«

Tato právní věta přestala mít ovšem aktuální význam s ohledem na vydání vládního nařízení ze dne 29. července 1933, č. 154 Sb. z. a n., o otvírací a zatvárací hodině obchodních místností v zemi Slovenské a Podkarpátorské (»Archiv pracovního a sociálněpojišťovacího práva«, roč. II./1933, str. 37—46).

Závodní výbory

§ 3. 1062.

I. Propuštěním hromadným podle § 3, písm. g) zákona o závodních výborech jest rozuměti takové propuštění, při němž počet všech dělníků z práce propuštěných je sám o sobě (absolutně) značný, nebo jeví se značným v poměru k úhrnné číslci dělníků v závodě zaměstnaných.

II. Při posuzování otázky, jde-li o propuštění hromadné, nutno bráti v počet i ony zaměstnance, proti jejichž propuštění závodní výbor nevznesl odpor. Nález nejv. správ. soudu z 16. I. 1935, č. 10.336/35, Boh. A 11.677. Prejudikatura: ad I.: Boh. A 11.330 a 11.331/34.*)

Hromadným propuštěním rozuměti jest takové propuštění, při němž počet všech dělníků z práce propuštěných je sám o sobě (absolutně) značný nebo jeví se značným v poměru k úhrnné číslci dělníků v závodě zaměstnaných. Záleží-li však na poměru číslce propuštěných k úhrnné číslci všech dělníků závodních, není možno při posuzování otázky, zdali jde o propuštění hromadné, bráti v počet toliko ony zaměstnance, proti jejichž propuštění závodní výbor vznesl odpor podle § 3, lit. g) zákona o závodních výborech, neboť zaměstnanci, proti jejichž propuštění závodní výbor odporu nevznesl, jsou právě tak zaměstnanci propuštěni jako oni, jichž se závodní výbor svým odporem ujal.

§ 3. 1063.

I. Rozhodnutí rozhodčí komise podle § 3, písm. g) [bb), cc)] jest rozhodnutím správního úřadu o nárocích soukromoprávních, které nss není povolán věcně přezkoumávat; podléhají však přezkoumání nss-u, pokud jde o otázku příslušnosti rozhodčí komise.

II. Ochrana podle § 22 zákona o závodních výborech nevylučuje členy (náhradníky) závodního výboru jakožto zaměstnance z ochrany, kterou zaměstnancům jako takovým poskytuje ustanovení § 3, písm. g), jsou-li zákonné předpoklady této ochrany splněny. Nález nejv. správ. soudu z 16. I. 1935, č. 10.297/35, Boh. A 11.675. Prejudikatura: srov. Boh. A 1948/23, 2956/23, 4723/25, 5908/26, 7093/28, 8533/30.**)

Podle enuciátu a podle důvodů rozhodovacích jeví se nař. výrok jednak jako rozhodnutí podle

*) Boh. A 11.330 (nál. z 6. VI. 1934, č. 21.175/33, v »Prac. právu« č. 824): I. Odepře-li rozhodčí komise rozhodnutí o stížnosti závodního výboru do propuštění dělníků z důvodu, že jde o hromadné propuštění z příčin ležících mimo pracovní poměr, je stížnost na nss. do tohoto výroku rozhodčí komise přípustna. — II. Při hromadném propuštění z důvodů ležících mimo individuální poměr pracovní přísluší závodnímu výboru toliko právo poradní, nikoliv také právo odporu proti propuštění jednotlivců. — III. K výkladu pojmu »propuštění hromadné«. — IV. Právo podnikatele závod zrušiti nebo částečně zastaviti? — V. Rozhodčí komisi nepřisluší, aby přezkoumávala hospodářskou správnost motivů, kterými podnikatel odůvodňuje hromadné propuštění.

Boh. A 11.331 (nál. z 6. VI. 1934, č. 21.176/33, v »Prac. právu« č. 825): Závodní výbory: I. Věty jako při Boh. A 11.330/34 ad I. a II. — II. K výkladu pojmu »propuštění hromadné«.

**) Boh. A 4723 (nál. z 20. V. 1925, č. 10.195, v »Prac. právu«, roč. IV., str. 87): Nss. nepřisluší podle § 105 úst. listiny a § 3 a) zák. o ss. rozhodovati o stížnosti do výroku rozhodčí komise, přiznávajícího propuštěným zaměstnancům nárok na odbytne.

Boh. A CXXIV (usnes. z 20. XI. 1922, č. 13.921). Rozhodla-li rozhodčí komise podle zákona o závodních výborech ze dne 12. srpna 1921, č. 330 Sb. z. a n., nálezem o propuštění (výpovědi) jednotlivých zaměstnanců podle § 3 lit. g) cit. zákona, není nejvyšší správní soud příslušný, aby rozhodoval o stížnosti do tohoto nálezu podané (§ 2 zák. o n. s. soudu a § 3 lit. a) zák. o s. soudu).

Ostatní prejudikaturu srovnej u č. 1070 této sbírky.

§ 3, písm. g), jednak jako rozhodnutí podle § 22 zák. o záv. výborech. Námitka stížnosti, že žal. úřad nebyl oprávněn rozhodovati podle § 3, písm. g), cit. zákona, nýbrž jenom podle § 22 cit. zák., ježto jde o členy záv. výboru, je bezdůvodná. Členové závodního výboru požívají ovšem výhod § 22, ale výhody tyto zakládají se na členství v záv. výboru, aniž vylučují členy záv. výboru jakožto zaměstnance z ochrany, kterou zaměstnancům jako takovým poskytuje ustanovení § 3, lit. g), jsou-li zákonné předpoklady této ochrany splněny. Poněvadž pak záv. výbor ve své stížnosti jednak uplatnil nárok podle § 22, jednak vzněsl návrh ve smyslu § 3, písm. g), byla žal. rozhodčí komise podle zák. nejen oprávněna [arg. § 3, písm. g), odst. 2. a §§ 22 a 26], nýbrž přímo povinna o obou petitech záv. výboru rozhodnouti (§ 35 vl. nař. z 29. prosince 1921, č. 2 z roku 1922, §§ 431, 404, 405 civ. řádu soud.).

K námitkám, které stížnost vznáší proti rozhodnutí žal. úřadu vydanému podle § 3, písm. g), jest uvésti toto:

Podle stálé judikatury (viz Boh. A CXXIV/22, 2956/23, 4723/25, 7093/28, 8533/30**) jest rozhodnutí o nárocích podle § 3, písm. g), bb), cc) rozhodnutím správního úřadu o nárocích soukromoprávních. Rozhodnutí úřadu správního o nárocích soukromoprávních není však nss. podle ustanovení § 105 úst. listiny a zák. č. 217/1925 Sb. povolán věcně prozkoumávat. Nemůže tedy zejména zkoumati, zda oba jmenovaní zaměstnanci byli vskutku propuštěni a zda jejich propuštění je způsobilé založiti nárok podle § 3, lit. g), neboť tyto otázky náležejí k meritu sporu, o němž přísluší rozhodovati řádným soudům.

Rozhodnutí, o nichž je řeč, podléhají ovšem přezkoumání nss., pokud jde o otázku příslušnosti rozhodčí komise, tedy zejména, tvrdí-li stížnost, že rozhodčí komise vydala výrok, k němuž nebyla příslušna, nebo že neprávem odepřela pro svou nepřislusnost rozhodnutí, ježto po zákonu byla k rozhodnutí příslušna [srov. Boh. A 2956 z r. 1923**)]. V tom směru namítá stížnost, dovolávající se zdejších nálezů Boh. A 1948/23 a 5908/26**), že rozhodčí komise, rozhodující o mzdových nárocích obou členů záv. výboru, osobila prý si rozhodování o soukromoprávních otázkách, které nespádají do příslušnosti její, nýbrž do příslušnosti živn. soudů. Námitku tuto nemohl nss. uznati důvodnou, neboť, jak bylo již uvedeno, jest rozhodčí komise ve výjimečném případě § 3, písm. g), podle výslovného ustanovení zákonného příslušna rozhodovati o soukromoprávním nároku na zpětvetzi dělníků do práce. Nález nss., kterých se st-lka dovolává, netýkají se případu § 3 g), což nález Boh. A 1948/23**) ostatně výslovně konstatuje.

Proti výroku žal. úřadu, vydanému na základě § 3 g), namítá stížnost dále, že v daném případě nebyly splněny všechny předpoklady § 3 g), neboť st-lka uvedené dva dělníky prý ani nevyověděla ani nepropustila, nýbrž naopak prý jasně propjevila svou vůli zachovati pracovní poměr v platnosti. Domnívá-li se žal. komise, že propuštění je možno spatřovati již v tom, že zaměstnavatel poruší podstatná ustanovení smlouvy, nebo že zavdá zaměstnanci příčinu k odstoupení od smlouvy [§ 82, písm. a), bod d) a bod e) živn. řádu], je prý názor její mylný. Námitkou touto nevznáší stížnost před nss. otázku příslušnosti rozhodčí komise, nýbrž otázku, zda žal. komise správně posoudila předpoklady soukromoprávního nároku podle § 3, lit. g) podanéš, což jest již otázka meritální správnosti výroku rozhodčí komise, kterouž nss. podle toho, co bylo svrchu

již uvedeno, není příslušný přezkoumávati. Bylo tedy stížnosti v tomto bodě odmítnouti pro nepřipustnost.

§ 3 1064.

Rozhodnutí rozhodčí komise podle § 3 písm. g) zák. o záv. výb. jest rozhodnutím administrativního úřadu o nároku práva soukromého, proti němuž je stížnost k nss vyloučena. Nál. nejv. spr. soudu z 8. května 1935, č. 15.689/35.

Naříkané rozhodnutí obsahuje výrok, kterým se zamítají námitky závodního výboru, uplatňované podle § 3 písm. g) zák. o záv. výb. proti propuštění J. L. z toho důvodu, že nešlo o propuštění z práce, nýbrž pouze o vysazení z práce na 14 dnů.

Stížnost proti tomuto výroku musil nejvyšší správní soud odmítnouti jako nepřipustnou, neboť podle konstantní judikatury tohoto soudu jde o rozhodnutí administrativního úřadu o nároku práva soukromého, o němž podle § 105 úst. listiny a zákona č. 217/1925 Sb. přísluší rozhodovati řádným soudům, takže stížnost k nejvyššímu správnímu soudu je podle § 3, lit. a) zák. o s. s. vyloučena.

§ 7 1065.

Jestliže při volbě společného závodního výboru nevolí se ani jeden člen ze skupiny menšiny, nelze závalu odstraniti tím, že se přidělí volebním skupinám o jeden mandát méně, nýbrž jest nutno provésti novou volbu celého závodního výboru. (Nál. nejv. spr. soudu z 19. VI. 1935 čís. 16.878/35. Prejudikatura: Boh. A 7336/28*).

Nejvyšší správní soud již v nálezu Boh. A č. 7336/28*) vyslovil, že jestliže při volbě společného závodního výboru nevolí se proti předpisu § 7, odst. 2, zák. o záv. výb. ani jeden člen ze skupiny menšiny, nelze závalu tuto odstraniti tím, že se přidělí volebním skupinám o jeden mandát méně, nýbrž že v takovém případě nutno provésti novou volbu celého závodního výboru. Není proto také možný v takovém případě postup ten, že rozhodčí komise jmenuje sama jednoho člena závodního výboru ze skupiny menšiny a zbývající mandáty teprve přidělí jednotlivé volební skupině. Zákon o závodních výborech (§ 11) ustanovil, že členové závodního výboru a jeho náhradníci volí se přímou tajnou volbou, podle zásady poměrného zastoupení. Zná tedy zákon o závodních výborech jen volené členy závodního výboru, nikoliv členy rozhodčí komisí jmenované. Nebyl-li zvolen žádný člen závodního výboru z menšinové skupiny zřízenců, jak to ustanovuje § 7, odst. 2., pak jak svrchu uvedeno, nemohla tato závala býti odstraněna tím způsobem, že rozhodčí komise sama jmenovala člena závodního výboru ze skupiny menšiny a teprve zbývající počet mandátů rozdělila na jednotlivé volební skupiny, nýbrž rozhodčí komise měla volbu zrušiti a naříditi opakování jich tak dlouho, až předpisu § 7, odst. 2., bude vyhověno. Neučinila-li tak, jest rozhodnutí její nezákonné a bylo je již z tohoto důvodu zrušiti.

§ 14. 1066.

Přerušení 12měsíční doby zaměstnání v závodě propuštěním jako předpoklad volitelnosti do závodního výboru. Nález nejv. správ. soudu z 16. I. 1935, č. 10.298/35, Boh. A 11.676.

*) Boh. A 7336/28 (nález z 6. VI. 1928, č. 15.600) v »Pracovním právu«, roč. VIII., str. 13.

Kaolinové a šamotové závody ve V. podaly námítky proti volbě záv. výboru, jimiž vytýkaly, že na základě jediné kandidátní listiny prohlášení byli volebním výborem za členy záv. výboru dělník Rudolf W. a Richard Sch., kteří před vypsáním volby nebyli v závodě nepřetržitě po 12 měsících zaměstnáni, aby mohli být volitelní za členy záv. výboru, ježto R. W. dne 3. června 1930 onemocněl a byl po 4tydenním trvání nemoci dne 23. července 1930 z práce písemnou výpovědí propuštěn, a teprve po svém uzdravení dne 15. září 1930 byl na základě nové pracovní smlouvy do práce přijat. Dělník Richard Sch. byl následkem úrazu od 30. června 1930 práce neschopen a byl dne 28. července rovněž na základě § 82, lit. h) živn. řádu písemně z práce propuštěn a teprve po svém uzdravení dne 18. srpna 1930 znovu do práce přijat.

Rozhodčí komise nař. nálezem námítky zamítla a v odůvodnění uvedla, že v daném případě nemělo propuštění svrchu zmíněných dělníků za následek přerušení pracovního poměru podle § 14, odst. 1., lit. a) zákona o záv. výborech, poněvadž jmenovaní dělníci byli sice formálně z práce propuštěni, ale skutečné jejich propuštění nebylo stranami zamýšleno, neboť, jak bylo podnikatelkou uznáno, vykonávali oba dělníci, kteří již v předcházející volební periodě byli funkcionáři závodního výboru, po svém znovunastoupení do práce opět bez překážky své funkce v závodním výboru, a to s vědomím firmy. K tomu přistupuje ještě, že W. byl formálně dne 31. října 1930 z práce propuštěn a v řízení o stížnosti záv. výboru proti tomuto propuštění před rozhodčí komisí uznala firma výslovně, že W. je náhradníkem záv. výboru a žádala odmítnutí stížnosti jen proto, že se domnívala, že náhradníci nepoživají ochrany § 2, odst. 2. zákona o záv. výborech. Z toho došla rozhodčí komise k přesvědčení, že firma považovala oba dělníky i nadále za stojící v jejich službách, při čemž padá na váhu i ta okolnost, že W. byl v závodě zaměstnán od roku 1925 a Sch. od roku 1924.

O stížnosti do tohoto rozhodnutí podané uvažoval nss. taktó:

Na sporu je otázka, zda svrchu jmenovaní dělníci byli v závodě před vypsáním volby do záv. výboru nepřetržitě zaměstnáni po 12 měsících, jak to vyžaduje § 14, odst. 1., lit. a) zákona o záv. výborech k dosažení volitelnosti do záv. výboru.

Rozhodčí komise zodpověděla tuto otázku kladně. Připustila sice, že jmenovaní dělníci byli v roce před vypsáním volby »formálně« z práce propuštěni, avšak podle náhledu rozhodčí komise nemělo propuštění ono za následek přerušení pracovního poměru, poněvadž prý strany neměly v úmyslu trvání pracovního poměru přerušiti.

Budiž především podotknuto, že propuštění z práce podle § 82, lit. h) živn. řádu, děje se jednostranným projevem vůle zaměstnavatele a že tudíž na váhu padá jediné, jaký úmysl měl zaměstnavatel, když písemným projevem své vůle uvedené dělníky z práce propustil. Rozhodčí komise se domnívá, že propuštění ono bylo ve skutečnosti pouhým právním jednáním na oko, které nemělo žádných právních účinků. Usuzuje tak z toho, že podnikatelka, přijavši jmenované dělníky znovu do práce, uznávala tyto nadále za funkcionáře záv. výboru, což by byla neučinila, kdyby pracovní poměr ve skutečnosti byl býval zrušen, neboť rozvázáním pracovního poměru končí se podle § 21, odst. 1., lit. e) i činnost jednotlivého člana, resp. náhradníka záv. výboru.

Nss. neshledal, že by ze skutečností žal. komisí uvedených plynul s logickou nutností závěr, že stěžující si zaměstnavatelka neměla v úmyslu

uvedené dělníky z práce propustit. Uznala-li st-lka, ať výslovně, ať mlčky, že jmenovaní dělníci přes své formální propuštění z práce zůstali nadále funkcionáři záv. výboru, dá se to vysvětliti i tím, že byla tehdy na omylu v příčině vlivu rozvázání pracovního poměru na trvání členství v záv. výboru podle § 21, odst. 1., lit. a) zákona o záv. výborech, ale také tím, že nechtěla tuto otázku již za trvání volebního období uvést na spor. Ale pak není spolehlivého podkladu pro závěr, že st-lka, ač písemným projevem jmenované dělníky z práce propustila, neměla vůbec úmyslu z práce je propustit. Není-li podkladu pro závěr, že propuštění jmenovaných dělníků stalo se jen na oko, sluší vycházeti od skutečnosti, že (následkem své nezpůsobilosti k práci, trvajících déle než 4 týdny) z práce propuštěni byli. Následkem propuštění z práce a přerušení pracovního poměru ztratili však svoji volitelnost do záv. výboru. Ztracené volitelnosti nemohli však nabýti tím, že zaměstnavatelka je i nadále po opětovém nastoupení do práce za funkcionáře záv. výboru považovala, nýbrž mohli jí podle § 14 zákona o záv. výborech nabýti jen tím, že byli v podniku zase aspoň po 12 měsících zaměstnáni.

§ 19.

1067.

Povinnost oznámiti podání námitek proti volbě závodního výboru předsedovi volebního výboru (§ 25, odst. 2. vl. nař. č. 2/1922) jest uloženo rozhodčí komisí, nikoli stěžovateli. Pro případ nesplnění této povinnosti není žádná sankce a námítky, jinak včas u rozhodčí komise podané, nelze zamítnouti jako opožděné proto, že jejich podání nebylo včas oznámeno předsedovi volebního výboru. Nález nejv. spr. soudu z 19. VI. 1935, č. 16.878/35.

Rozhodčí komise odmítla rozhodnouti o námítkách proti volbě závodního výboru, poněvadž byly podány opožděné, ježto týž den, kdy byly podány, nebylo z zároveň učiněno oznámení o jejich podání předsedovi volební komise. Toto své rozhodnutí zakládá rozhodčí komise na ustanovení § 25, odst. 3. vol. řádu č. 2/1922 Sb., jenž předpisuje, že podání námitek je zároveň oznámiti předsedovi volebního výboru, jehož rovněž musí vyzooměti rozhodčí komise o svém nálezu. Pokud tohoto rozhodnutí se týče, jest především na sporu otázka, kdo má učiniti oznámení o podaných námítkách, kdy oznámení ono považovati jest za včasné, a konečně otázka, jaké následky spojeny jsou s tím, když oznámení nebylo vůbec nebo nebylo včas podáno.

Nejvyšší správní soud uznal za potřebné zabývat se pouze otázkou třetí a shledal, že jak nesplnění povinnosti, týkající se oznámení předsedovi volebního výboru o podání námitek, tak i nesplnění povinnosti o vyzoomění předsedy o nálezu rozhodčí komise, kterážto povinnost nesporně postihuje rozhodčí komisí samu, není vázáno na žádnou sankci. Nelze proto z toho, že podání námitek nebylo včas oznámeno předsedovi volebního výboru, dovozovati, že námítky, které jinak včas u rozhodčí komise byly podány, nutno zamítnouti jako opožděné. Kdyby opak měl být pravdou, pak by ve volebním řádě výslovně musilo být stanoveno, že nevyhovění oznamovací povinnosti podle odst. 3, § 25, je spojeno s tím účinkem, že námítky proti volbám nelze pokládati za řádné a včas podané, i kdyby skutečně došly rozhodčí komisí v 8denní lhůtě zákonné. Takového výslovného ustanovení však volební řád nemá.

Naříkané rozhodnutí, zakládající se na opačném právním názoru, je tudíž nezákonné a bylo

je proto i pokud se týče druhých námitek stěžovatelových zrušiti pro nezákonnost.*)

§ 22. 1068.

Vysazení člena (náhradníka) závodního výboru na dobu neurčitou bez nároku na mzdu rovná se s hlediska § 22 zák. o záv. výb. propuštění z práce a jest proto bez souhlasu rozhodčí komise nepřipustné. Nález nejv. spr. soudy z 8. května 1935, čís. 15.689/35. Prejudikatura: Boh. A 3809/24, 11.513/34.**)

Je na sporu otázka, zda prohlášením ředitele W. byl člen závodního výboru J. L. vysazen z práce na dobu neurčitou, jak tvrdí stížnost, či zda prohlášením tím nemělo ohledně J. L. býti ničeho měněno na dosavadních směrnících vysazování z práce, tedy zda J. L. i po tomto prohlášení zůstal vysazen z práce pouze na určitou dobu 14 dnů, jak tvrdí žalovaný úřad. Otázka ta pro řešení tohoto sporu je rozhodná z toho důvodu, poněvadž podle judikatury nejvyššího správního soudu dlužno vysazení z práce na dobu neurčitou bez nároků na mzdu klásti na roveň propuštění z práce, takže, týká-li se takové vysazení člena záv. výboru, je k němu zapotřebí souhlasu rozhodčí komise a bez tohoto souhlasu je nepřipustné (srov. nál. Boh. A 3809/24).**)

Jaký obsah mělo prohlášení řed. W., dlužno zodpověděti ze znění tohoto prohlášení.

Podle protokolu, sepsaného o výpovědi ředitele W. před rozhodčí komisí, vypovídal tento, že se ho J. L. ptal po výplatě dne 12. února 1932, zda příští týden může přijíti do práce, načež ředitel W. odpovéděl, že nikoliv, ježto není práce. Na otázku L.: „Tak až na další mám dovolenou?“, odpovéděl řed. W.: „Ano, až na další, až opět bude práce.“

Z tohoto prohlášení, o jehož znění není sporu, nemohl žalovaný úřad logicky dospěti úsudku, že vysazení J. L. z práce zůstalo i pak omezeno na dobu 14 dnů, když prohlášením tím dán byl na dovolenou až na další... „až opět bude práce“, což fakticky značí dovolenou na dobu neurčitou.

Opačný úsudek žalovaného úřadu je contra akta a tudíž vadný. Pro vadu tu bylo výrok zrušiti podle § 6 zák. o s. s.

R. Šťastný.

§ 22. 1069.

I. Rozhodčí komise není příslušna k výroku o tom, že výpověď daná členům záv. výboru je neplatná. — II. Je-li spor o to, zda závodní výbor v době výpovědi dané jeho členům existoval, nemůže rozh. komise stížnost záv. výboru odmítnouti z důvodu, že záv. výbor své existence pozbyl. Nál. nejv. spr. soudy z 20. II. 1935, č. 12.110/35. Boh. A 11746.

Jednaje o stížnosti proti tomuto rozhodnutí podané, musel nss. především postavit na jisto, že nález rozhodčí komise obsahuje nejenom vý-

*) Srovnej k tomu: »Oznámení námitek proti volbě závodního výboru předsedovi volebního výboru v »Pracovním právu«, roč. XII. (1933), str. 25—26.

**) Boh. A 3809/24 (nál. z 24. VI. 1924, č. 11.500): Vysazení z práce člena závodního výboru bez nároku na mzdu jest klásti na roveň propuštění jeho z práce; následkem toho smí vysazení takové býti provedeno jen se souhlasem rozhodčí komise podle § 22 zák. o závodních výborech.

Boh. A 11513/34 (nál. z 31. X. 1934, č. 3133/33, v »Prac. právu« č. 879): Vysazení z práce na dobu přesně vymezenou samo o sobě nelze klásti na roveň rozvázání pracovního poměru, proti němuž je člen závodního výboru chráněn ve smyslu § 22, odst. 2., zák. o záv. výb.

rok o tom, že výpověď daná členům a náhradníkům záv. výboru odporuje zákonu, nýbrž že výpověď jest i neplatná. Výrokem posléze uvedeným bylo zřejmě rozhodnuto o tom, zda výpověď udělena byla platně, t. j. zda měla zamýšlené právní účinky na trvání soukromoprávního služebního poměru mezi st-lkou a jejími zaměstnanci. Nss. však ustáleně zastává právní názor, že rozhodnutí tohoto obsahu vymyká se kompetenci rozhodčí komise, ježto tato s výjimkou uvedenou v § 3 lit. g) zák. o záv. výborech č. 330/1921 Sb. není povolána řešiti soukromoprávní spory, vzházející ze služebního poměru mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, neboť zák. o záv. výborech nebyla taková působnost na rozhodčí komisí všeobecně přenesena. Podle toho nebyla rozhodčí komise příslušná judikovati o soukromoprávních důsledcích porušení zákona, jež vzniklo snad výpovědí členům a náhradníkům záv. výboru, ke kteréžto okolnosti je nss. povinen přihlédnouti z úřední povinnosti. Pak však jeví se výrok o neplatnosti výpovědi nezákonným.

Příslušnost rozhodčí komise k výroku, že výpověď daná členům a náhradníkům záv. výboru odporuje zákonu, zakládá se na § 26 zák. o záv. výborech, podle něhož komise tato je povolána rozhodovati o rozsahu povinnosti a práv členů záv. výboru, tedy zajisté také o tom, byla-li práva členů záv. výboru porušena tím, že byli propuštěni z práce bez souhlasu rozhodčí komise (§ 22 zák.).

Stížnost namítá především proti tomuto výroku, že výpověď členům a náhradníkům záv. výboru byla dána 31. března 1932, že však v závodě byla zastavena výroba na dobu delší 30 dnů již před tímto dnem, čímž byl záv. výbor podle § 25 b) zák. o záv. výborech zrušen, že bývalí členové záv. výboru nebyli vůbec legitiimováni k podání stížnosti na rozhodčí komisí a že tato komise nebyla k projednání stížnosti členů býv. záv. výboru příslušná.

Tuto námítku nemohl nss. shledati důvodnou. Otázka, zda existoval záv. výbor v době výpovědi či nikoli, byla v daném případě vlastním měřítem sporu, pročť nesměla rozhodčí komise stížnost záv. výboru, jež se domáhá uznání své právní existence, odmítnouti proto, že záv. výbor své existence pozbyl, nýbrž bylo její povinností, aby o stížnosti záv. výboru rozhodla ve věci, což také komise právem učinila.

§ 22. 1070.

Rozhodčí komise, rozhodující o stížnosti závodního výboru proti propuštění člena závodního výboru z práce, není oprávněna zasahovati do soukromoprávního poměru pracovního a výrok její musí se omeziti na zjištění, že propuštění bez souhlasu rozhodčí komise přičí se zákonu. Nál. nejv. spr. soudy z 16. I. 1935, č. 10.297, Boh. A 11675. Prejudikatura: Boh. A 1948, 2956, 4723, 5908, 7093, 8533.*)

*) Boh. A 1948 (nál. z 9. II. 1923, č. 1166, v »Prac. právu«, roč. II., str. 12): Rozhodčí komise není povolána rozhodovati o soukromoprávních účincích propuštění náhradníka závodního výboru (§ 22 cit. zák. o záv. výborech). Rozhodčí komise jest povolána rozhodovati o otázce, zda náhradník závodního výboru přísluší v příčině propuštění ochrany podle § 22 cit. zák. o záv. výborech.

Boh. A 2956 (nál. z 4. XII. 1923, č. 20.783): Rozhodčí komise podle zák. o záv. výborech nejsou — s výjimkou § 3, lit. g) zák. o záv. výborech — příslušny, rozhodovati o sporech zakládajících se v pracovním poměru mezi zaměstnanci a zaměstnavateli. Nss. jest povolán a povinen zrušiti k podané stížnosti rozhodnutí rozhodčí komise, kterým si nepřávně osvojovala rozhodování o věcech soukromoprávních.

Proti výroku žal. úřadu vydanému na základě § 22 namítá stížnost, že propuštění člena záv. výboru, které se stalo bez souhlasu rozhodčí komise, může ovšem tato komise prohlásit za nezákonné, že však není příslušná prohlašovat je za neplatné a osobovat si tak rozhodování v otázce práva soukromého. Tuto námitku shledal nss. důvodnou.

Výrokem, že propuštění uvedených členů záv. výboru zrušuje se jako neplatné, překročila rozhodčí komise meze kompetence, výtčené v předpisech §§ 22 a 26 zák. o záv. výb., podle nichž není oprávněna zasahovati do soukromoprávního poměru pracovního. Výrok její musí se v takovém případě omezit na zjištění, že propuštění členů záv. výboru bez souhlasu rozhodčí komise přičí se zákonu.

Musil proto nss. tento výrok rozhodčí komise zrušiti podle § 7 zák. a ss. pro její nepřislusnost.

§ 22. 1071.

I. Rozhodčí komise není příslušná k výroku, že zaměstnavatel není povinen přijmouti propuštěného dělníka — náhradníka záv. výboru — zpět do práce. — II. Je neoprávněným zanecháním práce, nedostaví-li se zaměstnanec z práce vysazený do práce po uplynutí doby, na kterou byl z práce vysazen. Nález nejv. spr. soudu z 16. I. 1935, č. 10.284/35, Boh. A 11.674. Prejudikatura ad I.: Boh. A 5547/26, 5908/26, 7627/28 a j.*)

Rozhodčí komise zamítla nař. rozhodnutím petit záv. výboru, aby bylo nalezeno právem, že náhradník závodního výboru Ferdinand K., který byl protiprávně z práce propuštěn, má být přijat zpět do práce. Zamítnutí tohoto petitu obsahuje v sobě dva judikátní výroky: 1. že propuštění Ferdinanda K. nebylo protizákonné, 2. že zaměstnavatel není povinen Ferdinanda K. přijmouti zpět do práce.

Tento druhý výrok jeví se jako výrok o soukromoprávním nároku, o němž rozhodčí komisi podle konstantní judikatury nss-u (srov. Boh. A 7627/28, 5908/26, 5547/26 atd.*) nepřislušelo rozhodovati. Bylo proto výrok ten zrušiti pro nezákonnost i přes to, že rozhodčí komise, jak z důvodů jejího rozhodnutí je patrné, byla si vědoma své nepřislusnosti, neboť v enunciatě nař. rozhodnutí jest podle jeho textování judikátní výrok o svrchu uvedeném soukromoprávním nároku objektivně obsažen.

Pokud jde o výrok první, shledala rozhodčí komise, že propuštění náhradníka Ferdinanda K. nepřičí se ustanovení § 22 zák. o záv. výborech, třeba se stalo bez souhlasu rozhodčí komise, poněvadž jmenovaný náhradník byl propuštěn z dů-

Boh. A 7093 (nál. z 22. II. 1928, č. 1059): O kompetenci rozh. komise, rozhodovati o stížnosti záv. výboru proti propuštění člena záv. výboru z práce.

Boh. A 8533 (nál. z 2. IV. 1930, č. 5410, v »P r a c. právu« č. 93): K výkladu předpisů o kompetenci rozhodčí komise.

*) Boh. A 5547 (nál. z 1. IV. 1926, č. 19.517/25): Rozhodčí komise není příslušná rozhodovati, že zaměstnavatel je povinen členy záv. výboru po vyloučení znovu přijmouti do práce a nakládati s nimi tak, jako by od ukončení vyluky byli na dovolené, tedy nahraditi jim též úslou mzdu.

Boh. A 7627 (nál. z 12. XII. 1928, č. 33.501, v »P r a c. právu«, roč. VIII., str. 36): I. Rozhodčí komise podle zák. o záv. výborech je příslušná rozhodovati věcně o stížnosti záv. výboru, domáhající se toho, aby bylo uznáno, že správa závodu je povinna nebrániti členu záv. výb. ve výkonu funkce tím, že jej propustí z práce. — II. Rozhodčí komise není příslušná rozhodovati o návrhu záv. výboru, aby byla správa závodu uznána za povinnou přijmouti propuštěného člena záv. výboru zpět do práce a nahraditi mu úslou mzdu.

vodu, jenž podle § 82 živn. ř. opravňuje zaměstnavatele k okamžitému propuštění zaměstnance. Řešíc si prejudiciálně otázku existence tohoto důvodu, shledala rozhodčí komise zákonný důvod k okamžitému propuštění Ferdinanda K. v tom, že tento byv vysazen z práce na dobu jednoho týdne, nedostavil se po uplynutí této doby do práce.

Podle § 82 lit. f) živn. ř. jest zaměstnavatel oprávněn okamžitě propustiti zaměstnance z práce, jestliže tento neoprávněně práce zanechal. Nemůže býti pochybnosti o tom, že jest neoprávněným zanecháním práce, když vysazený zaměstnanec po uplynutí doby, na kterou z práce byl vysazen, do práce se nedostaví.

§ 22. 1072.

I. Usnesení, jímž rozhodčí komise vyslovuje souhlas s propuštěním člena závodního výboru z práce, není před nss-em nařikatelné. — II. Propuštěný člen záv. výboru není legitimován ke stížnosti na nss do rozhodnutí rozhodčí komise, kterým tato odepřela záv. výboru zásadně právo podávati námitky proti propuštění onoho člena záv. výboru, provedenému se souhlasem rozhodčí komise. Nález nejv. spr. soudu z 23. I. 1935, č. 10.652/35, Boh. A 11.693. Prejudikatura: ad I.: Boh. A 9037/31, CCCXXXV/28.*)

Podáním z 21. července 1931 požádalo V-cké horní a hutní těžařstvo ve V. rozhodčí komisi podle zák. o záv. výborech za souhlas k výpovědi člena dělnického záv. výboru Antonína P. Rozhodčí komise v Mor. Ostravě usnesením z 25. července 1931 žádaný souhlas udělila a v odůvodnění tohoto svého usnesení mimo jiné uvedla, že zák. o záv. výborech ani jeho prov. nař. neustanovuje pro případ udělení nebo odeření souhlasu rozhodčí komise k výpovědi neb k propuštění člena závodního výboru žádných směrnic, takže rozhodčí komise musí směrnice ty stanoviti si sama od případu k případu. Na základě tohoto souhlasu propustila pak správa závodu Antonína P. z práce.

Proti propuštění podal závodní výbor stížnost k rozhodčí komisi, ve které namítal, že propuštění pokládá za neodůvodněné, zejména vzhledem k § 3 lit. g) odst. cc) zák. o záv. výborech. Rozhodčí komise v Mor. Ostravě nálezem ze 6. srpna 1931 stížnost tuto odmítla jako nepřipustnou v podstatě z toho důvodu, poněvadž proti propuštění člena záv. výboru se souhlasem rozhodčí komise nemůže si záv. výbor stěžovati.

O stížnosti, kterou jak proti usnesení rozhodčí komise, jímž se vyslovuje souhlas s výpovědí, tak proti rozhodnutí, jímž byla zamítnuta stížnost záv. výboru, podal propuštěný člen záv. výboru Antonín P., uvažoval nss takto:

Prvé usnesení je podle svého obsahu udělením souhlasu k propuštění člena záv. výboru. Souhlas tento, jímž se jen doplňuje projev vůle zaměstnavatelovy, nemá povahy úředního rozhodnutí, zejména není rozhodnutím o právním poměru mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, ježto zaměstnanec nemá právního nároku, aby rozhodčí komise za jistých předpokladů svůj souhlas odepřela. Ochrana člena záv. výboru spočívá prostě v tom, že k jeho propuštění nestačí

*) Boh. A 9037 (nál. z 4. II. 1931, č. 1728, v »P r a c. právu« č. 206): Proti propuštění členů záv. výboru z práce, které se stalo se souhlasem rozhodčí komise, nemůže se záv. výbor brániti stížností na nss.

Boh. A CCCXXXV (usnes. z 24. IX. 1928, č. 25.786): Člen závodního výboru nemá právního nároku na to, aby rozhodčí komise odepřela souhlas k jeho propuštění z práce podle § 22, odst. 2. zák. o záv. výboru.

projev vůle zaměstnavatelovy, nýbrž že musí k němu přistoupiti ještě souhlas rozhodčí komise. Usnesení, jímž rozhodčí komise vyslovuje souhlas s propuštěním člena záv. výboru, není tedy před nss-em nařikatelné (srov. Boh. A 9037/31 a Boh. A CCCXXXV/28*).

Uvádí-li proti tomu stížnost, že členům záv. výboru přísluší nárok na to, aby souhlas k jejich propuštění byl odepřen vždy, když člen záv. výboru neporušil svých povinností, a dovozuje-li z této premisy, že udělení souhlasu je rozhodnutím nařikatelným stížností k nss-u, pak je stížnost na omylu, neboť zák. o záv. výborech nedává rozhodčí komisi žádných směrnic; podle nichž by tato za určitých předpokladů souhlas k propuštění udělití nesměla. Je proto stížnost Antonína P., směřující proti usnesení rozhodčí komise, jímž by vysloven byl souhlas k jeho propuštění z práce, nepřipustna.

Pokud jde o druhý výrok rozhodčí komise, jímž tato odmítla stížnost záv. výboru podanou proti propuštění st-le se souhlasem rozhodčí komise, musil nss především zkoumat, zda st-l je legitimován proti tomuto rozhodnutí si stěžovati. Rozhodnutí to týká se sice propuštění st-le z práce, ale nebylo vydáno na stížnost st-le, nýbrž k námitkám záv. výboru, jemuž tímto rozhodnutím bylo právo podávati námitky proti propuštění st-le se souhlasem rozhodčí komise zásadně odepřeno. Proti rozhodnutí tomu, upírajícímu záv. výboru legitimaci ke stížnosti podle § 22, odst. 2. zák. o záv. výborech, mohl by si stěžovati jedině záv. výbor sám, jemuž legitimace ta byla odepřena, nikoliv st-l, který v této věci jako strana nevystoupil. Není proto možno přiznati mu legitimaci ke stížnosti proti rozhodnutí, o němž je řeč.

§ 25. 1073.

Zastavením činnosti v závodě rozumí se v § 25, lit. b) zastavení činnosti výrobní, t. j. výroby toho zboží, pro kterou jest závod určen. K zániku záv. výboru se nevyžaduje, aby byla zastavena vůbec jakákoli činnost, t. j. i činnost nevyrobní. Nález nejv. spr. soudu z 20. II. 1935, č. 12.053/35. Boh. A 11.745. Prejudikatura: Boh. A 9877/32, 9908/32.**)

V daném případě jde o jedinou otázku, totiž o výklad předpisu § 25, písm. b) zák. o záv. výb. o zručení záv. výboru.

Žal. komise vyložila tento zákonný předpis v ten smysl, že záv. výbor zaniká jenom tehdy, když se na dobu delší než jeden měsíc zastaví veškerá činnost závodu. V důsledku tohoto výkladu uznala rozhodčí komise, že k rozvázání pracovního poměru s členy i náhradníky záv. výboru jest v daném případě zapotřebí jejího souhlasu a odepřela podnikatelce souhlas ten udělití. Nss však nemohl výklad, jaký komise dává předpisu § 25 b), uznati za správný, a to z důvodů, které vyložil již v celé řadě nálezů (nejposléze v nál. Boh. A 9877/32 a Boh. A 9908/32**).

Jest ovšem pravda, že v § 25 b) mluví se o zastavení činnosti závodu, což svádí k výkladu,

**) Boh. A 9877 (nál. z 4. V. 1932, č. 7002, v »Prac. právu« č. 393): Zastavení činnosti závodu ve smyslu § 25, lit. b) cit. zák. není jen zastavení jakékoliv pracovní činnosti v závodě vůbec.

Boh. A 9908 (nál. z 18. V. 1932, č. 7570, v »Prac. právu« č. 376): Zánik záv. výboru podle § 25, lit. b) zák. o záv. výborech, pro zastavení závodu po dobu delší jednoho měsíce předpokládá zastavení veškeré činnosti, která tvoří článek konkrétního výrobního procesu.

že záv. výbor se nezrušuje, pokud se vyvíjí v závodě činnost jakákoliv. Avšak prvá věta § 25 b) musí se čísti v souvislosti s větou následující, která zní: »Obnoví-li závod výrobu, zvolí se ihned nový záv. výbor.« V nálezech svrchu citovaných bylo dovozeno, proč »činností« v § 25, lit. b) sluší rozuměti jen činnost výrobní. Výklad tento potvrzuje i následovní úvaha:

Kdyby výrazem »činností« v § 25 písm. b) rozuměl zákon činnost jakoukoli, tedy i činnost nevyrobní (jakou jest na př. práce v expedičním oddělení továrny), trval by záv. výbor dále, třeba byla zastavena všechna činnost výrobní, t. j. výroba toho zboží, pro kterou jest závod určen. (Boh. A 2742/23.***) Při obnovení výroční činnosti v závodě musel by však podle druhé věty § 25, písm. b) být zvolen záv. výbor nový, takže by v závodě byly dva záv. výbory vedle sebe, po případě dva samostatné výbory zřízenců a dva výbory dělníků (§ 7 zák. o záv. výb.), což by se nedalo srovnat se zásadou zákona, že v každém závodě jest výbor jen jeden, resp. dva, t. j. jeden výbor zřízenců a jeden výbor dělníků (§ 7 zák.). I z toho jest patrné, že slovo »činností« v § 25 písm. b) může znamenati jen činnost výrobní.

Jen tento výklad dá se také srovnat se základním ustanovením § 1, které nss v ustálené judikatuře vykládá v ten smysl, že zák. č. 330-1921 Sb. o záv. výborech se vztahuje jenom na závody výrobní a nikoli na závody, které mají jinou hospodářskou povahu a jiný účel než výrobu statků (na př. závody bankovní, Boh. A. 2571/23***) nebo pojišťovací, Boh. A. 3115/24**). Výkladu tomu dostalo se ostatně potvrzení ustanovením článku LI zák. z 21. dubna 1932, č. 54 Sb., kterým byla působnost zák. č. 330/1921 Sb. o záv. výborech »rozšířena« na peněžní ústavy, uvedené v čl. XIV. a na peněžní podniky, uvedené v čl. III. cit. zák.

§ 25. 1074.

K zániku závodního výboru podle § 25, písm. b), zák. o záv. výborech stačí, že závod na dobu delší jednoho měsíce zastavil výrobu, třebaž v určitých svých funkcích vedlejších je závod ještě dále v činnosti. Nál. nejv. spr. soudu z 20. II. 1935, č. 12.110/35. Boh. A 11.746. Prejudikatura Boh. A 9877/32, 9908/32, 11.745/35.***)

Jinak se spor točí o základní otázku, zda zrušení záv. výboru v případě § 25 b) zák. o záv. výborech nastává jen tehdy, zastavil-li závod jakoukoli činnost po dobu delší jednoho měsíce, anebo tehdy, zastavil-li svou výrobu, třebaže v určitých svých funkcích vedlejších je závod ještě dále v činnosti. Rozhodčí komise založila svůj nález na názoru na prvním místě uvedeném, odůvodňujíc jej tím, že slovem »činností« nerozumí zákon jen výrobu samu, nýbrž každou činnost výdělečnou, a podpírajíc jej poukazem na § 1 zák. o záv. výborech, podle něhož se závodní výbor zřizuje pro každý samostatný závod výdělečné činný s určitým počtem zaměstnanců.

Boh. A 2742 (nál. z 9. X. 1923, č. 15805, v »Prac. právu«, roč. II., str. 98): Zastavením činnosti závodu ve smyslu § 25 zák. o závodních výborech rozumí se zastavení výroby v závodě.

**) Boh. A 2571 (nál. z 28. VI. 1923, č. 5252): Zákon o závodních výborech ze dne 12. srpna 1921, č. 330 Sb., nevztahuje se na závody bankovní.

Boh. A 3115 (nál. z 15. I. 1924, č. 20.785/23, v »Prac. právu«, roč. III., str. 32): Předpisy zák. o záv. výborech se nevztahují na závody provozující jen obchody pojišťovací.

***) Srovnej v č. 1073 této sbírky »Prac. práva«.

Ježto pak rozhodčí komise vychází z nesporného skutkového stavu, že závod st-lky zastavil sice vlastní výrobu na dobu delší jednoho měsíce, avšak zaměstnává ještě určitý počet zaměstnanců při skládacích strojích, při řezání vzorků, dále v expedici, jakož i při udržování budov a strojů, při hlídání závodu, tudíž podle názoru rozhodčí komise při další činnosti výdělečné, jež přerušena nebyla, došla rozhodčí komise k přesvědčení, že činnost v závodě st-lčině zastavena nebyla, následkem čehož nebyla st-lka oprávněna propustit členy a náhradníky záv. výboru bez souhlasu rozhodčí komise.

Nss. musel stížnosti, jež v tomto směru dovozuje nezákonnost nař. rozhodnutí, dáti za pravdu. Podle ustálené judikatury zdejší (srov. na př. Boh. A 9877/32, 9908/32 a 11.745/35), sluší činnosti ve smyslu § 25 b) zák. o záv. výborech rozuměti činnost výrobní, t. j. veškeré ony činnosti, jež tvoří články konkrétního výrobního procesu. Ježto pak nař. rozhodnutí samo vychází ze skutkového základu, že výroba v závodě st-lčině byla zastavena, a že jiné práce, v závodě dále konané, nejsou výrobou ve vlastním slova smyslu, plyne jako nezbytný důsledek této skutečnosti, že záv. výbor ve st-lčině závodě byl dnem zastavení výroby podle § 25, lit. b) zák. o záv. výborech zrušen a opačný názor rozhodčí komise je tudíž v rozporu se zákonem.

Nař. rozhodnutí spatřuje ovšem potvrzení správnosti svého stanoviska, že zastavení výroby nerovná se zastavení jakékoli činnosti v závodě, což je jediným předpokladem zrušení záv. výboru podle § 25, lit. b), zák. o záv. výborech, v § 1 téhož zák. Než nař. rozhodnutí přehlédlo, že podle § 1 zák. č. 330/1921 Sb. je podmínkou pro zřízení záv. výboru — mezi jiným — nejen, aby se závod zabýval výdělečnou činností, nýbrž také, aby uplynula určitá doba od zahájení výroby. Nehledíc tedy ani k tomu, že § 1 zák. č. 330/1921 Sb. jedná o zcela jiné věci nežli § 25, lit. b), téhož zák., jak to také stížnost vytýká, není možno z jeho ustanovení nic vytěžit pro stanovisko žal. úřadu, kdyžž i pro zřízení záv. výboru je předpokladem ona činnost, kterou zákon kvalifikuje jako výrobu (srov. Boh. A 2571/23).

§ 26.

1075.

Ve stížnosti proti nálezu rozhodčí komise k nejvyššímu správnímu soudu nelze uplatňovati námitky rázu procesního, jestliže — ačkoliv mohly být uplatněny — před rozhodčí komisí vzneseny nebyly. Nál. nejev. spr. soudu z 8. V. 1935 číslo 15.689/35. Prejudikatura Boh. A 10.317.*)

Stížnost vznášá především dvě námitky rázu procesního, a to námitku, že žalovaný úřad zjišťoval ve správním řízení skutkový základ pouze výsledkem stran a nikoli výsledkem svědků, čehož bylo zapotřebí vzhledem k tomu, že výpovědi stran se od sebe lišily a dále námitku, že žalovaný úřad slyšel obě strany pouze ad informandum a nikoli ve věci samé.

Obě tyto výtky jsou nepřípustné, neboť stěžovatelé vytýkají tyto domnělé závady teprve ve stížnosti k nejvyššímu správnímu soudu, před rozhodčí komisí však námitky tyto nevnesli, ačkoliv tak učiniti mohli, musil proto nejvyšší správní soud odmítnouti obě tyto námitky podle § 5 a 6 zák. o s. s.

*) Boh. A 10317 (nál. z 1. II. 1933, č. 771/33, v »Prac. právu« č. 477): Výtka nedostatku zjištění, zda závada volebního řízení měla nějaký vliv na výsledek volby, může být i soudní stížnosti jen tehdy uplatněna, jestliže již v řízení správním byla namítána.

Pracovní soudy

§ 1.

1076.

K projednání a rozhodnutí sporu o uznání pravosti konkursní pohledávky je výlučně příslušným konkursní soud i tehdy, jde-li o pohledávku ze služebního, pracovního nebo učňovského poměru. Rozh. nejev. soudu z 4. I. 1935, R I 1552/34, Váž. obč. 14.073.

Úprava soudnictví ve sporech z poměru pracovního a služebního, provedená zákonem o pracovních sudech č. 131/1931, sledovala cíl, aby všechny rozmanité předpisy dřívějšího práva byly sjednoceny ustanovením, že se rozhodování o sporech z poměru pracovního a služebního i učebního pokud možno soustředí u soudů jednotně upravených, jak po stránce kompetenční, tak i pokud jde o řízení, a proto byla vytvořena instituce, která by byla příslušnou pokud možno pro všechny tyto spory, neb aspoň pro největší část sporů (viz zprávu ústavně-právního výboru senátu tisk. 352/1930). Již z toho je vidno, že zákonodárce při úpravě soudnictví ve sporech z poměru pracovního si byl toho vědom, že soustředění sporů u zvláštních soudů jednotně upravených nelze dosíci bezvýjimečně, a že snaha koncentrační musí ustoupiti, vyžadují-li to jiné oprávněné vyšší zájmy. Důsledkem toho stanovil již zákon sám různé výjimky v druhém a třetím odstavci § 1 zákona č. 131/1931. Naproti tomu nezná § 113, odst. 1. konk. řádu žádné výjimky, ustanovuje výlučnou příslušnost konkursního soudu pro všechny spory tam uvedené. Jde tu o spory zvláštní povahy — jak nynější »o pravost konkursní pohledávky« — přikázané právě pro tuto jejich povahu výlučně k rozhodování konkursnímu soudu, třebaž základ nároku tkví ve smlouvě služební (pracovní). Z toho plyne, že přitažlivá moc konkursního soudu tu převyšuje a zatlačuje příslušnost všech jiných soudů do pozadí, činic konkursní soud výhradně příslušným bez ohledu na jiná zákonná ustanovení o věcné příslušnosti. Ani ustanovení § 44 zákona č. 131/1931 tomuto názoru nevdá, neboť výpočet ustanovení zákonem tímto zrušených je pouze demonstrativní a již z výpočtu ustanovení, jež dnem účinnosti zákona pozbyla platnosti, jest patrné, že zákon má na mysli jen poměry normální, při nichž jde jen o nároky, vyvozané z ryze pracovního a služebního poměru, nikoli mimořádné poměry, jako tomu je právě při konkursu. Předpisy konkursního řádu neměly být § 44 zákona č. 131/1931 zrušeny, ježto zřejmě nenáleží k »ustanovením o předmětech zákonem o pracovních sudech upravených.«*)

§ 1.

1077.

K příslušnosti pracovních soudů náleží spor o náhradu škody vzniklé tím, že zaměstnavatel nevydal zaměstnanci při skončení služebního poměru peřiny, jež si zaměstnanec přinesl do domu zaměstnavatelova, kde bydlel za služebního poměru. Rozh. nejev. soudu z 11. I. 1935, R I 1415/34, Váž. obč. 14.085.

Podle zákona ze dne 4. července 1931, čís. 131 Sb. z. a. n., jsou pracovní soudy (oddělení pro spory pracovní) výlučně příslušné rozhodovati o sporech z pracovního, služebního neb učebního poměru založeného soukromoprávní smlouvou,

*) Srovnej k tomu rozh. vrchního soudu v Praze z 30. I. 1935, R IV 76/35 (v »Prac. právu«, str. 50/XIV), podle kterého náleží k příslušnosti konkursního soudu (a nikoli pracovního soudu) jak spory o pravost, tak spory o pořadí konkursních pohledávek (§ 113 konkursního řádu).

vzniklých mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, nehledíc k hodnotě sporu. Podle § 2, lit. c) citovaného zákona spadají sem i spory o jiná plnění a náhradní nároky z oněch poměrů, na příklad spory o užívání služebních předmětů. Předpokladem jest však, že právním důvodem žalobního nároku jest smlouva služební nebo učební. Podle toho, jak žalobkyně vylíčila věc v žalobě, souvisí nárok žalobkyně na náhradu za peřiny s jejím dřívějším učebním poměrem u žalovaného a vyvěrá z tohoto poměru, neboť žalobkyně jen proto donesla peřiny k žalovanému, že byla u něho v učení. Podle toho vznikl skutkový základ nároku již při skončení učebního poměru a náleží rozhodnouti i tento spor dovolanému oddělení okresního soudu pro spory pracovní.

§ 1. 1078.

Pracovní soud není příslušný rozhodovati výpovědní spory mezi vlastníkem domu a domovníkem vzniklé tím, že proti výpovědi byly včas vzneseny námitky. Rozh. nejv. soudu z 8. II. 1935, R I 33/35, Váž. obč. 14.156.

Napadené usnesení vychází z mylného právního názoru, že spory o výpověď z bytu domovníckého podle zákona čís. 82/20 Sb. z. a n. náleží výlučně před soudy pracovní podle zákona čís. 131/31 Sb. z. a n., poněvadž prý § 10 zák. čís. 82/20 Sb. z. a n. byl změněn zákonem o pracovních soudech, když v odst. (2) § 1 tohoto zákona (čí. 131/31 Sb. z. a n.) nebyl § 10 domovníckého zákona zachován v účinnosti. Než podle

druhého odstavce § 1 zákona čís. 131/31 Sb. z. a n. zůstává tímto zákonem nedotčen § 16 zák. ze dne 30. ledna 1920, čís. 82 Sb. z. a n., ustanovující, že veškeré spory mezi vlastníkem domu a domovníkem přísluší rozhodovati rádným soudům podle zákona o soudní příslušnosti povolaným. K těmto sporům náleží zřejmě i výpovědní spory, vzniklé tím, že proti výpovědi byly včas vzneseny námitky (§ 571 c. ř. s. a § 10 zák. čís. 82/20) a proto nebylo třeba, aby v § 1 zákona o pracovních soudech byl vedle § 16 domovníckého zákona uveden i § 10. Zvláštní ustanovení § 10 zák. čís. 82/20 Sb. z. a n. mělo jen umožniti, aby z domovníckého poměru, který není poměrem nájemním, mohla býti dána soudní nebo mimosoudní výpověď podle obdoby nájemních smluv (§§ 560 a násl. c. ř. s.), aby proti takové výpovědi mohly býti podány námitky a zavedeno výpovědní sporné řízení podle obdoby § 571 a násl. c. ř. s. Ne-li § 10 zákona čís. 82/20 Sb. z. a n. uveden v § 1 odst. 2 zákona o pracovních soudech, nelze z toho vyzovovati, že výpovědní spory mezi vlastníkem domu a domovníkem měly býti přeneseny na pracovní soudy. Z materiálů plyne, že z příslušnosti pracovních soudů měly býti vyňaty spory, upravené některými speciálními zákony, mezi nimi zvláště spory z poměru domovníků, které byly z kompetence pracovních soudů vyloučeny (srov. usnesení ústavně-právního výboru ve zprávě jeho tisk. 473/1931). Nebylo by důsledné a zřejmě nebylo ani zamýšleno zákonodárcem přiděliti spory o výpovědi z bytu soudům pracovním a spory mzdové ponechati soudům rádným.

Z rozhodnutí ve věcech sociálně pojišťovacích.

Sociální pojištění

§ 25. 1079.

Pracuje-li zaměstnanec u téhož zaměstnavatele jak v podniku zemědělském, tak v podniku živnostenském, je pro otázku příslušnosti jeho k pojištění rozhodným, v kterém podniku pracuje převážně. Nález nejv. spr. soudu z 21. XII. 1934 č. 24.148, Boh. A 11628. Prejudikatura: srov. Boh. A 1424/22, 8552/30.*)

§ 25. 1080.

Osoba zaměstnaná při chovu plemenných býků je zemědělským zaměstnancem ve smyslu § 25 odst. 1 zák. č. 221/1924 Sb. Nál. nejv. spr. soudu

*) Boh. A 1424 (nál. z 16. VI. 1922, č. 8654): I. Zemědělskými a lesními pojištěnci ve smyslu § 12, odst. 2. zák. ze dne 22. prosince 1921, č. 489 Sb. z. a n., rozuměti jest osoby zaměstnané v podnicích zemědělských a lesních bez ohledu na povahu jejich práce. — II. Úředníci ústřední kanceláře, která obstarává ústřední správu zemědělských i jiných závodů téhož majitele, jsou pojištěnci zemědělskými ve smyslu § 12, odst. 2. zák. ze dne 22. prosince 1920, č. 689 Sb. z. a n., resp. zák. ze dne 22. prosince 1921, č. 489 Sb. z. a n., když agenda jejich převážnou měrou se vztahuje na podniky zemědělské a lesní.

Boh. A 8552 (nál. z 14. IV. 1930, č. 5922, v »Prac. právu«, roč. IX., č. 115): Podléhají dělníci, zaměstnaní v lesním hospodářství obce, nemocenskému pojištění u okr. nemoc. pojišťovny či u nemoc. pojišťovny zemědělské?

**) Boh. A 2225 (nál. z 14. IV. 1923, č. 6048): I. Zaměstnanec vodního družstva, jehož účelem je meliora-

z 12. V. 1934 č. 9752, Boh. A 11273. Prejudikatura: Boh. A 2225/23; srv. Boh. A 2747, 2938/23, 3212, 3226/24, 8552/30.**)

ce půdy, nejsou pojištěnci zemědělskými ve smyslu § 12, odst. 2. zák. z 22. prosince 1920, č. 689 Sb., a nejsou proto příslušni k zemědělské okresní pokladně nemocenské. — II. Zemědělskými pojištěnci ve smyslu § 12, odst. 2. cit. zák., rozuměti jest pojištěnce konající práce v podniku, jehož předmětem je zužitkovati, resp. vzdělávati vlastní nebo najatou půdu podnikatelsky na jeho účet k docílení plodin.

Boh. A 2747 (nál. z 9. X. 1923, č. 16636): I. Rozhodnutí otázky, zda zaměstnanec má býti pojištěn u okr. nemoc. pokladny nebo u zemědělské nemoc. pokladny, závisí na tom, zda podnik, v němž zaměstnanec koná práce pojistnou povinností zakládající, jest podnikem zemědělským. — II. K pojmu »podniku zemědělského«.

Boh. A 2938 (nál. z 1. XII. 1923, č. 20.499): I. I za platnosti zák. č. 689/1920 jest pojištěncem zemědělským a lesním ten, kdo koná práce nebo služby v podniku zemědělském a lesním, t. j. v podniku, jehož předmětem jest zužitkování, resp. vzdělávání půdy podnikatelsky a na jeho účet k docílení plodin. — II. Takovým podnikem není mlýn rolnického družstva.

Boh. A 3212 (nál. z 5. II. 1924, č. 1803): I. K pojmu zemědělského pojištěnce — věta jeho při Boh. 2225 adm. — II. Takovými pojištěnci nejsou zaměstnanci »Rolnického mlýnského a pekárského družstva«, které nezaměstnává se vzděláváním vlastní půdy, nýbrž zpracováním zemědělských plodin, vyrobených jeho členy.

Boh. A 3226 (nál. z 7. II. 1924, č. 2093): Osoby, zaměstnané v domácnosti vlastníka velkostatku, přísluší nemocenským pojištěncím v okr. nemoc. pokladně a nikoliv k zemědělské okr. nemoc. pokladně.

Boh. A 8552 (nál. z 14. IV. 1930, č. 5922, v »Prac. právu«, roč. IX., č. 115): Podléhají dělníci, zaměstnaní v lesním hospodářství obce, nemocenskému pojištění u okr. nemoc. pojišťovny či u nemoc. pojišťovny zemědělské?

Rozhodnutí soudů nižších stolic.

I. Soukromý zaměstnanec může být propuštěn z důvodu, že pro nemoc nemůže konati práce jen, jestliže tato překážka trvá o 14 dní déle než přísluší zaměstnanci plat.

II. Zaměstnavatel není oprávněn odečísti z platu částky, které soukromý zaměstnanec pobíral z důvodu nemocenského pojištění. Rozh. kraj. soudu civilního v Praze z 3. IX. 1935 Opr. 263/35.

Nesporno je, že žalobce, který byl u žalované strany zaměstnán více než 34 léta za měsíční plat v poslední době 2250 Kč, onemocněl dne 11. listopadu 1934 a že dopisem z 12. II. 1935 oznámila žalovaná strana žalobci, že ho okamžitě propouští. Nesporným je dále, že žalobce je propuštěn z důvodu nemoci. Podle § 21 zák. z 11. VII. 1934, čís. 154 Sb. z. a n., pro překážku v práci způsobenou nemocí nesmí býti zaměstnanec propuštěn, ledaže překážka trvá 14 dní déle než přísluší zaměstnanci plat. Podle § 19 citov. zákona žalobci přísluší vzhledem na délku služební doby (34 léta) právo na plat po dobu 12 týdnů. Nemohla tedy žalovaná strana žalobce z důvodu onemocnění propustiti před uplynutím 14 týdnů, t. j. před 18. únorem 1935. Propustila-li ho však již dne 12. února 1935, učinila tak bezdůvodně a je proto povinna žalobci ve smyslu ustanovení § 37 citov. zákona nahraditi plat, který mu náleží podle smlouvy za čas až do skončení pracovního poměru po řádné výpovědi, která vzhledem k délce doby pracovního poměru podle ustanovení § 31, odst. 2., lit. c), u žalobce činí pět měsíců.

Žalobce, jak nesporno podle smlouvy, měl měsíční plat 2250 Kč, takže právem první soud přiznal mu částku 12.375 Kč za dobu výpovědi do 31. VII. 1935.

Pokud dovolatelka vytýká, že od nároku žalobceva dlužno odečísti částky, jež žalobce pobíral z důvodu nemocenského pojištění, tu mohou odkázati dovolatelku na důvody rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně z 28. V. 1934, Rv II. 142/24*), že k odečtení těchto částek zaměstnavatel oprávněn není. Z předpisu § 1156 a) obč. zák. takovéto oprávnění dovoditi nelze. Adolf Brumlík.

I. Za platnosti § 4 vl. nař. č. 89/1935 nemohou býti individuálním ujednáním zkráceny mzdové nároky zaměstnancovy, plynoucí z hromadné smlouvy pracovní, a to ani tehdy, došlo-li k takovému individuálnímu ujednání před tím, než § 4 tohoto nařízení nabyl účinnosti (před 30. dubnem 1935).

II. Zaměstnanec může odmítnouti práci, při níž by vydělal méně než dosud nebo dosáhl dosavadní mzdy jen větší pracovní činností. Rozh. okresního soudu v Novém Městě n. Met. z 6. IX. 1935, C 277/35-7.

1. Nesporným mezi stranami jest, že žalobkyně jest členkou Svazu pomocného dělnictva grafického v Praze, že žalovaná fa jest členem Svazu kamenotiskáren a reprodukčních závodů v R. Č. S., že žalobkyni podle ceníku příslušela by mzda ve výši Kč 127.10 a obdržela plat 80 Kč týdně.

2. Žalobkyně dále tvrdí, že pracovala u žalované fy jako nakladačka po dobu 8 let a podle mzdového ceníku pom. dělnictva v grafických pod-

nicích, který i pro žalovanou stranu byl závazný, obdržela od 1. V. do 15. VII. 1935, t. j. za dobu 11 týdnů bez 3 dnů mzdu týdně menší o Kč 47.10, takže žalovaná strana z tohoto důvodu zůstala jí dlužna částku Kč 494.10.

Žalobkyně domáhala se proto u žalované doplacení mzdy před nastoupením dovolené, žalovaná však výplatu odmítla a po nastoupení práce, po skončení dovolené byla přidělena ke stroji, u něhož žalobkyně pracovala, jiná dělnice mladší, proto žalobkyně si stěžovala, že má býti přidělena na jinou práci, že s tímto přidělením nesouhlasí, poněvadž přemístění to není přípustné, poněvadž na práci akordní, ke které byla žalobkyně přidělena, by si nevydělala ani ¼ mzdy dosavadní, načež žalovaná žalobkyni okamžitě propustila z práce, tvrdíc, že prý žalobkyně odmítla konati jí přidělenou práci. Požaduje proto žalobkyně za výpovědní lhůtu 14 dní částku podle ceníku Kč 254.20. Poněvadž žalovaná strana tyto požitky žalobkyni nevyplatila, navrhla žalobkyně, jak jest uvedeno ve výroku rozsudečném.

3. Žalovaná strana navrhla zamítnutí žaloby, přisouzení útrat a namítala, že dne 27. VI. 1934 ujednala se žalobkyní i s ostatními některými dělníky, že budou dostávat menší plat oproti sjednaným ceníkovým cenám, poněvadž žalovaná strana vzhledem k tísní musila by chod podniku zastaviti a žalobkyně, aby se vyhnula přerušení pracovního poměru, souhlasila s tím, že bude dostávat mzdu nižší. Tímto jedním porušily obě strany mzdový ceník, takže podle ustanovení tohoto ceníku nemůže se žalobkyně, jež sama se snížením souhlasila, nyní domáhati nedoplatku mzdy. Žalobkyně také při každé výplatě potvrzovala svým podpisem, že proti vyplacené mzdě žádných námitek nemá. Když žalobkyně byla přidělena na jinou práci, prohlásila sama, že tuto práci konati nebude a raději sama z práce vystupuje, také ji opustila a teprve za hodinu prohlásila, že si to rozmyslela, že přidělenou práci bude konati, byla však odmítnuta s tím, že již jednou sama práci opustila. Se žalobkyní 14denní výpověď sjednána nebyla, takže platí pro ni výpověď týdenní.

4. Podle sdělení Svazu kamenotiskáren a repr. závodů v R. Č. S. ze dne 24. VIII. 1935 a Svazu pomocného dělnictva grafického v Praze ze dne 28. VIII. 1935 má soud za prokázáno, že mezi oběma organizacemi sjednán byl mzdový ceník, který vešel v platnost před 30. IV. 1935. Musí tedy tento mzdový ceník žalovanou stranou jako členkou smluvního svazu býti dodržován a na dodržování nemá vlivu ani případné odchýlné ujednání mezi jednotlivými členy smluvních svazů v neprospěch zaměstnance, neboť závaznost kolektivních smluv byla vládním nař. č. 89/35 Sb. z. a nař. v platnosti od 30. IV. 1935 stanovena a podle § 4 cit. vl. nař. nastupuje na místo případných jednotlivých smluv příznivější ustanovení hromadné smlouvy.

Právem tedy žalobkyně požaduje od 1. V. 1935 rozdíl mzdy za 11 týdnů bez tří dnů po Kč 47.10 týdně, celkem tedy Kč 494.10 a jest tedy zcela nerozhodným pro posouzení věci, že žalobkyně snad s nižší mzdou souhlasila a tedy sama mzdový ceník porušila. Ustanovení čl. 23, § 17 mzdového ceníku vztahuje se pouze pro rozhodčí ceníkové komise, jak podle tohoto ceníku má soud za prokázáno.

Mezi stranami výpovědní lhůta pak sjednána nebyla, jak žalovaná strana sama doznává, platí

*) V á ž. o b č. 3922 (rozh. z 28. V. 1924, Rv II 142/24): Zaměstnavatel není oprávněn započísti obchodnímu pomocníkovi do služebních požitků to, co obchodní pomocník pobíral z nemocí z důvodu veřejnoprávního pojištění, při čemž jest hostejno, zda pojišťovací příspěvky platil zaměstnavatel či zaměstnanec.

tedy podle ustanovení § 12 mzdového ceníku, jak z něho má soud za prokázáno, výpovědní lhůta 14denní, nebo vzhledem k ustanovení § 4 shora cit. vl. nař. musely by sporné strany kratší výpovědní lhůtu smluviti.

S oboustranného přednesu stran vyplývá, že pracovní poměr byl zrušen proto, že žalobkyně byla přikázána z dosavadní práce na práci akordní.

Podle svědecké výpovědi M. R., úřednice u žalované, má soud za prokázáno, že dělnice při akordní práci vydělají podle zručnosti od 65 Kč do 110 Kč týdně.

Při tomto stavu věci jest nerozhodno, zda ze shora uvedeného důvodu pracovní poměr okamžitě přerušila žalobkyně, neboť by to bylo na její straně důležitým důvodem k okamžitému rozvázání pracovního poměru, byla-li jí přidělována práce, při níž by si vydělala méně, aneb aby snad mohla dosáhnouti dosavadní mzdy, musela by vyvinouti značnější pracovní činnost, či žalovaná, která by tak učinila bez důležitého důvodu, neboť žalobkyně právem přidělenou práci akordní ze shora uvedeného důvodu mohla by odmítnouti.

Závaznost mzdové části hromadné smlouvy pracovní podle § 4 vl. nař. č. 89/1935 Sb. z. a n. Nález magistrátu hl. města Prahy z 4. IX. 1935, T 1172/35-3.

Nálezem byl uznán vinným L. S., ředitel a člen představenstva banky Č. U. jako odpovědný zástupce firmy, přestupkem § 4 vl. nař. č. 89/1935 a byla proto uložena ve smyslu § 5 cit. nař. podle čl. II. zákona č. 109/1934 pokuta 5000 Kč ve prospěch státu, která se v případě nedobytnosti mění ve vězení v trvání 14 dnů. Z důvodů: Dne 1. VII. 1929 byla uzavřena mezi bankou Č. U. a zástupci úřednictva této banky (Die Beamtenvertretung der ...) smlouva, upravující platové a postupové poměry úřednictva banky a označená jako »protokol«. Tato smlouva byla k 31. XII. 1932 vypověděna bankou, avšak platy úřednictva byly i nadále podle této smlouvy vypláceny.

Dne 1. VII. 1933 byla uzavřena mezi zástupci bank U., E. a L. a mezi zástupci závodních výborů těchto bank nová smlouva, označená jako pamětní záznam (Gedächtnis-Notiz), již bylo upraveno snížení požitků úřednictva, vyplácených dosud podle shora zmíněné smlouvy.

Obviněný uvádí na svou obranu, že ani protokol z 1. VII. 1933 nelze pokládati za kolektivní smlouvu ve smyslu cit. nařízení, neboť při žádném z obou jednání nebylo jednáno a také nic ujednáno se zástupci odborové organizace úřednictva Svazu a že také by ani nebylo bývalo se zástupcem tohoto Svazu vůbec jednáno. Uvádí dále, že poslední kolektivní smlouva pro banku Č. U. závazná byla vypověděna ke dni 31. XII. 1926 a od té doby že žádná nebyla uzavřena.

Tuto výpověď potvrzuje také slyšený svědek dr. J. B., ředitel banky Č. U.

Naproti tomu svědčí, že P. K., tajemník Svazu, B. M., předseda závodního výboru banky, a J. Sch., úředník banky, uvedli, že při jednání o úpravě platových a postupových poměrů úřednictva banky Č. U. v r. 1929, s nímž bylo započato asi v dubnu 1929, bylo zástupcům banky oznámeno dopisem, obsahujícím návrh strany zaměstnanců, že jednají jako plnomocníci Svazu, že také během jednání zástupci úřednictva prohlásili, že se musí dotázati Svazu, zda s postupem jednání souhlasí a že i konečný výsledek jednání byl definitivně podepsán jednajícími zástupci úřednictva po schválení Svazu. Uvádějí tito svědci dále, že zástupci banky nikdy proti tomu neprotestovali a že musili o této výhradě

jednajících vědět. Svědkové uvedli dále, že do této smlouvy byly pojaty i místní přídavky jako součást služebních požitků.

Pokud pak jedná se o smlouvu, označenou jako pamětní záznam, sjednanou v r. 1933, udali svědkové P. K. a B. M., že i tato smlouva byla sjednávána mezi zástupci závodních výborů a zástupci Svazu na jedné straně a zástupci tří zmíněných bank na druhé straně.

Uvedli dále, že zástupci bank souhlasili, aby zástupci obou Svazů byli přítomni. Svědek K. uvádí, že on sám jako tajemník Svazu byl jedním přítomen před 1. VII. 1933 a že zástupci úřednictva, kteří tuto smlouvu podepsali, byli nejen předsedy závodních výborů jednajících bank, nýbrž i funkcionáři Svazu.

Magistrát hlavního města Prahy dospěl z těchto zjištěných okolností k závěru, že obě smlouvy nutno považovati za smlouvy hromadné (kolektivní) ve smyslu § 1 cit. vlád. nař., neboť jedná se o smlouvy, upravující otázky mzdové, při nichž oběma jednajícími stranám bylo jasno, že zástupci zaměstnanců jednají také jménem své odborové organizace, při čemž je nerozhodna jak forma smlouvy, tak její podpis. I kdyby však vznikla pochybnost ohledně smlouvy z 1. VII. 1933, neboť z ustanovení bodu VI. jasně vyplývá, že zástupci zaměstnanců jednali, když ne jménem své odborové organizace, tedy aspoň jménem závodních výborů bank, neboť z tohoto odstavce vzešel platný závazek pro závodní výbory. Závodní výbory nutno pak považovati za korporace, o nichž se zmiňuje § 1 cit. nař.

Kdy může býti člen závodního výboru zbaven funkce. Nál. rozhodčí komise v Broumově z 11. IX. 1935, Rk 4/35—8.

Podle § 21 lit. c) zák. z 12. VIII. 1921, č. 330 Sb. o závodních výborech, může býti člen závodního výboru — a samozřejmě i náhradník — nálezem rozhodčí komise zbaven své funkce, když nekonal svých povinností anebo hrubě je porušil, nebo že porušil uloženo mu povinnost mlčenlivosti.

Navrhovatel uplatňuje tři důvody zbavení funkce:

1. hrubé porušení povinností,
2. značné poškození závodu a
3. nejednání v zájmu dělnictva.

Nutno proto především konstatovati, že uplatňované důvody pod 2. a 3. nejsou důvody, aby člen závodního výboru byl své funkce zbaven.

Hrubé porušení povinností se strany členů závodního výboru shledává navrhovatel v tom, že členové závodního výboru

1. nedostali dělnictvo k tomu, aby v sobotu dne 27. dubna 1935 dopoledne pracovalo 6 hodin,
2. že se postavili na stranu dělnictva a
3. že pozitivně účinkovali na dělnictvo, aby v sobotu nepracovalo.

Úkoly závodního výboru jsou přesně určeny v § 3 cit. zák. Závodní výbor je povolán, aby hájil a povzbuzoval hospodářské, sociální a kulturní zájmy zaměstnanců v závodě. Nemůže býti úkolem závodního výboru, aby přiměl dělnictvo k tomu, aby pracovalo v určitý den, jenž si zaměstnavatel přeje. V předmětném sporu mezi zaměstnavatelem a dělnictvem šlo o to, je-li dělnictvo povinno v sobotu dne 27. IV. 1935 pracovat, poněvadž se na velikonoční pondělí, dne 22. IV. (jako dosud vždy), nepracovalo. Zaměstnavatel zastupoval názor, že může práci žádati, poněvadž v týdně nebylo 48 hodin odpracováno, dělnictvo zase, že bude pracovat jen, obdrží-li obvyklý přírůstek za práci přes čas, poněvadž pracovní dny tohoto týdne byly již odpracovány.

Názor zaměstnavatele jest v jeho prospěch.

naopak názor dělnictva ve prospěch dělnictva.

Dělnictvo odmítlo práci v sobotu dne 27. IV. bez placení obvyklého přídatku za práci přes čas. Podotýká se, že návrhové nepřistoupil dosud na kolektivní smlouvu.

Jest samozřejmé a nemůže to být žádné porušení povinností, že závodní výbor a jeho členové se přiklonili k názoru jim jako dělníkům příznivějšímu a že se postavili na stranu dělnictva, k hájení jehož práv podle § 3 cit. zák. jsou povoláni. I kdyby pozitivně bylo účinkovalo na dělnictvo, aby v sobotu nepracovalo, nelze v tom

spatřovati porušení — tím méně hrubé porušení — svých povinností. Ostatně není ani prokázáno, že tak dělali.

Členové závodního výboru přetlumočili — jak z celé věci zřejmo — zaměstnavateli jen stanovisko dělníků, že chtějí v sobotu pracovat jen, dostanou-li obvyklý přídatek za práci přes čas.

Ježto tudíž rozhodčí komise nezjistila hrubé porušení povinností se strany členů závodního výboru, byl návrh zamítnut.

Vojtěch Počta.

Poznámky.

Praxe nižších stolic soudních o honorování práce přes čas.

Praxe četných otázek z oboru pracovního práva, i když je judikatura nejvyššího soudu dávno ustálena, působí mnohdy v I. stoličce ještě dlouho obtíže. Často déle než bývá obvyklé při sporných otázkách z jiných oborů právních. Takovým případem je také honorování práce přes čas. V nejdůležitějších otázkách je judikatura nejvyššího soudu ustálena již dlouhou dobu. To platí zejména o rozdílném právním hodnocení nároku zaměstnavatele při »dovolených« a při »zakázaných« pracích přes čas. Přes to setkáváme se ještě nyní v rozsudcích I. stolic s tou nejrůznější stupnicí názorů o právním důvodu zaměstnavatele nároku. Z toho pak plyne, že nečiní se často rozdílu mezi »paušalováním« při dovolených a při zakázaných pracích. I tam, kam konečně pronikla známost názoru nejv. soudu o bezdůvodném obohacení a náhradě škody jako důvodu nároku zaměstnavatele na náhradu za zakázanou práci přes čas, zůstává nepovšimnut názor nejv. soudu, že při zakázaných pracích přes čas je i event. úmluva o paušalování nicotná, přes to, že tento názor byl publikován již v tak četných číslech sbírky Vážného. A když posléze i tento právní názor pronikne ve známost soudu, setkáváme se opět s požadavkem, aby k odůvodnění nároku z bezdůvodného obohacení a náhrady škody byly učiněny takové či onaké přednesy, ač zase budeme proti tomu citovat větší řadu publikovaných právních vět z rozhodnutí nejv. soudu, podle kterých stačí v tomto směru, že bylo předneseno, že zaměstnanec konal »práci přes čas« a že se mu za ni nedostalo od zaměstnavatele odměny. Případy, o kterých se tu zmiňujeme, jsou pohříchu tak četné, že je třeba myslet i na zbytečné zatížení odvolacích soudů odvoláními, která mají svůj základ právě v tomto nerespektování judikatury nejvyššího soudu. Uvážíme-li početnost sporů o náhradu za práci přes čas, budeme souhlasit s názorem, že by bylo možno uspořít hodně práce a stranám značné náklady, kdyby se všude již konečně rozhodovalo se zřetelům na právní názor nejvyššího soudu.

»Hromadné« a »jednotlivé« propuštění podle zák. o záv. výb. v judikatuře nejv. spr. soudu.

Podle § 3 písm. g) zák. č. 330/1921 o závodních výborech závodní výbor má »spolupůsobiti způsobem poradním při hromadném propuštění zaměstnanců, z příčin mimo pracovní poměr ležících« a »při propuštění jednotlivých zaměstnanců déle než 3 léta v závodě pracujících« může závodní výbor »předložiti věc do tří dnů se svým dobrozdáním rozhodčí komisi«. Vznikla otázka, zda závodní výbor může »předložiti věc rozhodčí

komisi« také tenkrát, když byl zrušen pracovní poměr zaměstnance déle než 3 léta v závodě pracujících v rámci propuštění hromadného. Byly vysloveny odpovědi kladné i záporné (»Pracovní právo« roč. X., str. 82, a v tomže roč. na str. 118—119 uveřejněná úvaha »Propuštění hromadné« a »jednotlivé« podle § 3 lit. g) zák. č. 330/1921). Nejv. spr. soud rozhodl tento spor v nálezu ze dne 6. VI. 1934 č. 21.175/33 (Boh. A. 11.330, v »Prac. právu« č. 824) v tom smyslu, že na poradné právo je omezen závodní výbor při hromadném propuštění z příčin mimo individuální pracovní poměr ležících, jinak že je zde — v předpokladu ostatních podmínek — právo odporu proti propuštění jednotlivé. Ale již v nálezu z 5. XII. 1934 č. 16.818/33 (Boh. A. 11578, v »Prac. právu« č. 989) směšují se pojmy »hromadné propuštění« a »hromadné propuštění z příčin mimo pracovní poměr ležících«. Bylo na to upozorněno v poznámce k tomuto nálezu (str. 96—97). S tímtež zplichtěním obou pojmů setkáváme se v nálezu z 16. I. 1935, č. 10.336 (Boh. A. 11.677, »P. P.« č. 1062), ve kterém se cituje názor, vyjádřený v Boh. A. 11.330 v tom smyslu, že při hromadném propuštění je závodní výbor omezen na právo poradní. V tom, že nálezu Boh. A. 11.677 odvolává se na Boh. A. 11.330, můžeme spatřovati úmysl neodchylovati se od názoru původně vyjádřeného. Než přes to tato nepřesnost citace mohla by opět zavdati příčinu k pochybnostem. Nikoliv každé hromadné propuštění musí býti hromadným propuštěním z příčin mimo pracovní poměr ležících. Je myslitelné zajisté také propuštění absolutně nebo relativně většího počtu zaměstnanců z příčin, které jsou v pracovním poměru těchto propuštěných. A v takovém případě nelze omezovati závodní výbor na poradné právo ani podle začátku první věty § 3 písm. g). To je také rozdíl, který Boh. A. 11.330 vytýká.

Obtíže působí důkaz o tom, jaké jsou příčiny propuštění v konkrétním případě; jsou v pracovním poměru propuštěného či mimo něj? Pro zaměstnavatele (správně: závodní výbor) je takový důkaz nemožný*). Výpověď pracovního poměru není motivována. Je třeba tedy míti za to, že v takovém případě ve sporu u rozhodčí komise důkazní břemeno stíhá zaměstnavatele, nikoli závodní výbor.

*) Srovnej k tomu podobnou situaci v případech upravených § 6, odst. 1. nař. č. 78/1934 resp. § 5, odst. 1. nař. č. 134/1935. Plný plat za 14 dnů podle tohoto ustanovení patří těm zaměstnancům, jejichž pracovní poměr skončil úv. důsledku hromadného propuštění. K tomu pak řešení J. S. »Vládní nařízení č. 78/1934 Sb. z. a n. s civilistického hlediska«, str. 99/XIII., pozn. 18.